

Kapalı Zarf Eksiltme Usulü ile Yüklenilen Beton Direk Satışının Tellallık Harcına Tabi Olmadığı

Bu karar;kapalı zarf eksiltme usulü ile yüklenilen beton direk satışının tellallık harcına tabi olup olmadığı hususuna ilişkindir.

T.C.

DANIŞTAY

9. Daire

Esas : 1988/1974

Karar : 1989/2629

Tarih : 03.10.1989

ÖZET: Kapalı zarf eksiltme usulü ile yüklenilen beton direk satışı, 2464 s. Belediye Gelirleri Yasasının 67. maddesinde ön görülen mal ve mahsul satışı niteliğinde bulunmadığından, Tellallık harcına tabi olmayacağı hk.

(2464 sayılı BGK. m. 67, 68)

KARAR METNİ:

Temyiz İsteminde Bulunan :

Karşı Taraf : Büyükşehir Belediyesi Gelirler Müdürlüğü

İstemin Özeti : Müvekkili adına ihale edilen beton direk alım işinden dolayı 1983 yılı için

tarh edilen Tellallık harcının kaldırılması istemiyle açılan davayı; 2464 s. Belediye Gelirleri Yasasının 67 nci maddesinde Belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde belediyelere ilişkin hal, balıkhane, mezat yerlerine ilgilinin isteğine bağlı olarak belediye münadisi veya tellal bulundurulanan diğer yerlerde, gerçek veya tüzel kişiler tarafından her ne suretle olursa olsun her çeşit menkul ve gayrimenkul mal ve mahsullerin satışının tellallık harcına tabi olduğunun hükme bağlandığı, aynı yasanın 68. maddesinde de Tellaldık Harcını mal ve mahsullerini satan gerçek veya tüzel kişilerin ödemekle mükellef olacaklarının belirtildiği, anılan yasa maddesine göre tellallık harcının satışa konu emtianın satıcısı tarafından ödeneceğinin kesin hükme bağlandığı, olayda davacının ihalede kazandığı beton direklerin (nakliye dahil) satışı olduğu taraflar arasında çekişmesiz bulunduğuna," davacının tellallık harcı ile mükellef tutulmasının yerinde olduğuna, bu halde bahsi geçen Yasanın 69. maddesi hükmü uyarınca harcin konusuna giren ihale ile mal satışlarının (Haleliye dahil) gayri safi tutarının harcin matrahını oluşturduğuna, münadi bulundurulanan Belediyeye ilişkin ihalede yerinde malını pazarlayan davacı adına kanun hükmü gereğince yapılan tellaliye harcı tarhiyatında kanuna aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle reddeden Vergi Mahkemesinin 11.2.1988 tarih ve 1988/168 s. kararının; 2464 s. kanunun 67. maddesine göre hal, balıkhane, mezat yerlerindeki mal ve mahsul satışlarından tellallık harcının alınmasının mümkün olduğuna, kapalı zarf usulü ihalede tellallık harcı alınmasının mümkün olmadığı, ihale odasında tellalin bulunmadığı, direklerin nakli için ayrı bir ücret gerektiği, bu nakil ücretinin tellallık harcına tabi olamayacağı ileri sürülerek bozulması istenmektedir.

Savunmanın Özeti: Beton direk ihale işini yüklenen tarafın malını satan kişi durumunda olduğuna, kanuna göre bu kişinin tellallık harcının mükellefi bulunduğuna, yapılan tarhiyatın kanun hükümlerine uygun olduğuna belirtilmek temyiz isteminin reddi gerekeceği savunulmuştur.

Savcı Yuva Ertan''ın Düşüncesi: İleri sürülen bozma nedenleri, 2577 sayın idari Yargılama Usulü Yasasının 49. maddesinin birinci fıkrasında ön görülen sebeplerden hiçbirine girmediğinden, temyiz isteğinin reddi ile hukuka ve usul hükümlerine uygun bulunan Vergi Mahkemesi kararının onanması gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince Savcının ve Tetkik Hakimi Yakup Kaya''nın yazılı ve sözlü görüş ve düşünceleri alındıktan sonra işin gereği görüşüldü:

Uyuşmazlık, belediye tarafından yükümlüye kapalı zarf eksiltme usulü ile ihale edilen 1500 adet beton direk alımına ait ihale işlemi sebebiyle tarh edilen tellallık harcını

onayan Vergi Mahkemesi kararının temyizden bozulması istemine ait bulunmaktadır.

2464 s. Belediye Gelirleri Yasasının 67. maddesinde belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde belediyelere ilişkin hal, balıkhane, mezar yerleri ve ilgilinin isteğine bağlı olarak belediye münadisi veya tellalı bulundurulmuş diğer yerlerde gerçek veya tüzel kişiler tarafından her ne suretle olursa olsun her çeşit menkul ve gayrimenkul mal ve mahsullerin satışının tellallık harcına tabi olacağı hükme bağlanmıştır.

Madde hükmüne göre belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde, belediye tellalı veya münadisi bulundurulmuş suretiyle, kanunda ön görülen yerlerde yapılan menkul ve gayrimenkul mal ve mahsul satışları tellallık harcının konusunu teşkil etmektedir.

Olayda belediyenin kendi ihtiyacı olan 1500 adet beton direk alımı için 2886 s. ihale kanununa göre kapalı zarf eksiltme usulü ile ihale yaptığı ve bu ihale sonunda yükümlünün 1500 adet beton direk satış işlemini yüklediği anlaşılmıştır.

Bu halde yükümlünün ihale yolu ile yüklediği beton direk satış işlemi yukarıda anılan kanun maddesinde belirtilen mal ve mahsul satış niteliğinde bir satış olmadığı gibi, işin niteliği itibarıyla münadi veya tellal aracılığıyla yapılması olağan ve yasa da belirtilen satışlar nevinden bir satış teşkil etmediğinden yapılan tarhiyatta isabet görülmemiştir.

Açıklanan sebeplerle yükümlü temyiz isteminin kabulüne, Vergi Mahkemesinin 11.2.1988 tarih ve 1988/168 s. kararının bozulmasına, 8350 TL yargılama giderinin belediyeden alınarak yükümlüye verilmesine, 7.500 TL ilam harcının belediyeden alınmasına,

3.10.1989 tarihinde **oyçokluğu** ile karar verildi.

KARŞI OY

2464 s. kanunun 67. maddesi; "Belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde belediyelere ilişkin hal, balıkhane, mezar yerleri ve ilgilinin isteğine bağlı olarak belediye münadisi veya tellalı bulundurulmuş diğer yerlerde gerçek veya tüzel kişiler tarafından her ne suretle olursa olsun her çeşit menkul ve gayrimenkul mal ve mahsullerin satışı, Tellallık Harcına tabidir" ve 68. maddesi; "Tellallık harcını, mal ve mahsullerini satan gerçek ve tüzel kişiler ödemekle mükelleftirler" hükümlerini taşımaktadır.

Madde hükümlerinden; belediyeye ilişkin olmayan yerlerde yapılan satışlardan harç alınması için satış yerinde belediye münadisi veya tellalı bulundurulması şart olup, belediye binasında belediye encümen üyelerinin huzuru ile yapılan satışta böyle bir şarta

gerek görülmediği anlaşılmaktadır.

Gerekçesinde "açık artırma, açık eksiltme, kapalı zarf veya teklif alma usullerini" kapsamak üzere 67 nci maddeye konulan "Her ne suretle olursa olsun" her çeşit menkul ve gayrimenkul mal ve mahsullerin satışı hükmünün belediyece düzenlenen kapalı zarfla eksiltme ihalesine katılarak teklif vermek suretiyle gerçekleşen satışı kapsamadığı düşünölemez.

Belediye tarafından açılan ve belediye encümen üyelerinin huzuru ile belediyede kapalı zarfla eksiltme suretiyle yapılan ihaleye katılan, yaptığı teklifin uygun bulunması sonucu ihaleyi kazanan yükömlünün belediyeye sattığı beton direkler sebebiyle tellâliye harcı salınmasında ve salınan harcın vergi mahkemesince onamasında usul ve mevzuata aykırılık yoktur.

Mükellef temyiz isteminin reddi gerektiği görüşü ile verilen bozma kararına karşıyız.

Kaynak: DKD Sayı:78-79 Sayfa:430

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvari Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA